

«شرق» ادعای واشنگتن درباره گزینه نظامی علیه ایران را بررسی می‌کند

جنگ روانی یا تکمیل سناریوی فشار

شرق؛ درحالی‌که یک جنگ تمام‌عیار سیاسی، دیپلماتیک، حقوقی و… علیه جمهوری اسلامی ایران طی سه ماه گذشته در دستور کار اروپا و ایالات متحده قرار گرفته است، این روزها دولت بایدن ادعای گزینه نظامی علیه تهران را هم مطرح کرده است. در همین راستا فارن‌پالیسی به نقل از نماینده ویژه آمریکا در امور ایران عنوان کرد: «ما تحریم می‌کنیم، اعمال فشار می‌کنیم، دیپلماسی به کار می‌بندیم. اگر هیچ‌یک از اینها جواب ندهد، رئیس‌جمهور بایدن گفته است که او به‌عنوان آخرین راهکار، با گزینه نظامی موافقت خواهد کرد؛ چراکه اگر این تنها راه ممانعت از دست‌یابی ایران به یک سلاح هسته‌ای باشد، اتفاقی است که خواهد افتاد. اما هنوز به آن نقطه نرسیده‌ایم». این مقام آمریکایی ادامه داد که دولت بایدن هنوز امیدوار است ایران رویه فعلی‌اش را تغییر بدهد. رابرت مالی در گفت‌وگو با سردبیر نشریه فارن‌پالیسی و در پاسخ به این سؤال که برنامه هسته‌ای ایران تا چه اندازه به تولید یک سلاح اتمی فاصله دارد، گفت: «جواب‌دادن به این سؤال سخت است، چون این یعنی چقدر به مواد شکافت‌پذیر غنی‌شده در سطح تسلیحاتی نزدیک هستند؛ همان‌طورکه قبلا گفته‌ایم، فقط چند هفته است. آنها بسیار به داشتن مواد شکافت‌پذیر کافی برای تولید یک بمب هسته‌ای نزدیک هستند». مالی مدعی شد: «این وضعیت برنامه هسته‌ای ایران نتیجه انتخاب خود ایران و تصمیم دونالد

خود را داشت. با این خوانش، ساداتیان در ادامه گپ‌وگفتش با «شرق» مدعی می‌شود که شاید در این بین تحریکات و تحرکاتی هم به وقوع بپیوندد که یک «اشتباه محاسباتی» را برای واشنگتن مانند روسیه در اتخاذ گزینه نظامی علیه ایران شکل دهد که البته این دیپلمات کشور احتمال آن را چندان قوی نمی‌بیند؛ چراکه نوع عملکرد، تصمیم‌گیری و سیاست‌های واشنگتن متفاوت از مسکو است. به‌ویژه آنکه ساداتیان هم تأکید دارد که آمریکا با تجربه عراق و افغانستان دیگر تمایلی به گزینه نظامی، هرچند به‌صورت محدود هم ندارد. ساداتیان برای تشریح هرچه بهتر دلایل عدم وقوع جنگ بین ایران و آمریکا به تجربه دو کشور در این زمینه اشاره دارد که به باور سفیر اسبق کشورمان نوعی «هوشمندی» دو طرف را می‌رساند؛ چراکه در جریان ترور سردار سلیمانی و متعاقبش حمله موشکی ایران به پایگاه عین‌الاسد احتمال وقوع جنگ بسیار بسالا بود اما درنهایت تهران و واشنگتن، آن‌هم در دوره دونالد ترامپ نشان دادند که می‌توانند حتی یک وضعیت بسیار ملتهب را که می‌تواند زمینه‌ساز یک جنگ قطعی باشد، به‌خوبی کنترل و مدیریت کنند. اما در بحبوحه تحولات سه ماه اخیر چه شده است که دولت بایدن از گزینه نظامی نام می‌برد؟ سؤالی که نماینده ادوار مجلس پاسخش را صرفا در ایجاد فضای روانی با هدف تضعیف توان چانه‌زنی تهران می‌بیند.

یک مانور معنادار

به مسوازت گفته‌های رابرت مالی درباره ادعای گزینه نظامی علیه تهران شاهد برگزاری رزمایش مشترک سه‌روزه‌ای بین نیروی هوایی ایالات متحده آمریکا و اسرائیل برای تمرین حمله به اهداف و تأسیسات هسته‌ای ایران، از سه‌شنبه تا پنجشنبه هفته گذشته بر فراز دریای مدیترانه و اسرائیل بودیم که قدری شائبه گزینه نظامی علیه ایران از زبان رابرت مالی را معنادار می‌کند. آن‌گونه که رسانه‌ها جزئیاتی از این رزمایش را منعکس کرده‌اند، مانور مذکور شامل پروازهای دوربرد مانند پروازهایی بوده که خلبانان اسرائیلی ممکن است برای رسیدن به فراز خاک ایران نیاز داشته باشند. همچنین رزمایش هفته گذشته شامل سوخت‌رسان‌ها و جت‌های جنگنده هر دو نیرو بود. واشنگتن و اسرائیل توافق‌نامه‌ای امضا کرده‌اند که به موجب آن ایالات متحده برای کمک به اسرائیل در زمینه دفاع موشکی در زمان‌های جنگ کمک می‌کند و این دو ارتش در سال‌های اخیر تمرین‌های مشترک هوایی متعددی برگزار کرده‌اند. در این خصوص «آویو کوخاوی»، رئیس ستاد ارتش اسرائیل، در سفر اخیرش به واشنگتن، با مقامات ارشد آمریکایی از جمله ژنرال مارک میلی، رئیس ستاد مشترک ارتش و ژنرال مایکل کوریل، فرمانده سنتکام دیدار کرد. در سال گذشته نیز نیروهای ارتش اسرائیل و سنتکام چندین رزمایش مشترک و همچنین مأموریت‌های عملیاتی برگزار کرده‌اند. کوریل یک هفته قبل از دیدار کوخاوی از واشنگتن، در اسرائیل بود و از مرز شمالی (مرز با لبنان) و همچنین ناوگان جنگنده‌های رادارگریز F-35 نیروی هوایی اسرائیل بازدید کرد.

سیدجلال ساداتیان برای تبیین تأثیرات مخرب اسرائیل بر نگاه آمریکا در حمله نظامی به ایران به نکته مهمی اشاره می‌کند و آن‌هم «زیست تل‌آویو در تنش، جنگ و درگیری است.» با ذکر این مسئله، سفیر اسبق ایران در انگلستان اعتقاد دارد که اسرائیل در همه ادوار به‌ویژه در دوران نتانیاھو همواره به دنبال تحریک واشنگتن در حمله به ایران بوده است اما کاخ سفید هیچ‌گاه تمایلی به این موضوع نشان نداده است و صرفا در حد همکاری برای برگزاری رزمایش‌های مشترک نظامی با اسرائیل و دیگر کشورهای عربی منطقه یا نقل‌وانتقال ناوگروه‌های خود در دریای عمان، خلیج فارس و تنگه هرمز یا پرواز بمب‌افکن‌ها در کنار مرزهای ایران بسته‌نده کرده است. با چنین استدلالی،

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس چهارم عملا تحریکات تل‌آویو را چندان مؤثر نمی‌داند، حتی اگر نتانیاھو روی کار بیاید. با وجود این ساداتیان منکر نقش‌آفرینی مخرب اسرائیل در شرایط دیپلماتیک ایران در منطقه غرب آسیا و ایجاد یک اجماع جهانی و حتی تشکیل جبهه واحد نظامی منطقه‌ای ذیل عنوان «ناتوی عربی – اسرائیلی» نمی‌شود. در کنار نکات یادشده این تحلیلگر ارشد حوزه بین‌الملل به «شرق» می‌گوید: «اسرائیل از هر طریقی به دنبال بستری برای حمله به تهران است، همچنان که اخیرا با ادعای حمله پیهادی ایران به نفتکشی اسرائیلی در دریای عمان سعی داشت واکنشی نظامی به این اقدام در دستور کار قرار بگیرد».

اسرائیل و آرزوی حمله به ایران

ادعای گزینه نظامی علیه ایران بیش از آنکه مطلوب کاخ سفید و به‌ویژه دولت دموکراتی مانند دولت بایدن باشد، از آرزوهای اسرائیل است. تل‌آویو که سطح آمادگی خود را به میزان قابل‌توجهی افزایش داده، در طول سال گذشته اقداماتی را برای آماده‌سازی یک گزینه نظامی معتبر علیه تأسیسات هسته‌ای ایران در دستور کار خود دارد. به‌گونه‌ای که اسرائیل در بودجه نظامی سالانه خود بودجه‌ای ویژه برای مقابله با تهدیدهای ناشسی از ایران و تمرین راه‌های مقابله با آن اختصاص داده است. در این بین که شاهد اوج‌گیری فشارها بر تهران هستیم و نتانیاھو نیز ذیل ائتلاف با راست‌گرایانی چون بن‌گویبر و اسموتزیتش یک کابینه افراطی را در سرزمین‌ها اشغالی روی کار خواهد آورد، عملا فضا برای تنش بیش از گذشته مهیا شده است.

در راستای آنچه گفته شد، اواسط آبان بود که روزنامه چپ‌گرای هاآرتص در مقاله‌ای به قلم عاموس هارل نوشت: «مأموریت اصلی نتانیاھو در کابینه جدیدش، احتمالا مقابله نظامی با برنامه هسته‌ای ایران خواهد بود، مأموریتی که او به‌عنوان سیاست‌مدار ارشد اسرائیلی نزدیک به دو دهه است به دنبال آن است». هاآرتص بیان کرد: «تراچی هانگی، وزیر سابق که روابطش با نتانیاھو طی سال‌ها فرازونشیب‌هایی داشته است، این استدلال را در مقاله‌ای که در روزنامه یدیعوت آخارونوت اسرائیل منتشر شده، بیان کرده است». هانگی با توجه به مطالبی که اخیرا نتانیاھو در گفت‌وگوهای خصوصی گفته است، خاطرنشان کرد: «آتش درونی نتانیاھو تلاش او برای خنثی کردن خطر عظیم موجودیت اسرائیل توسط برنامه هسته‌ای ایران است. او بیش از ۲۰ سال است که روی این مأموریت متمرکز شده و اکنون لحظه حقیقت نزدیک است». به فاصله ۲۴ ساعت پس از این نوشته‌ها، هانگی در گفت‌وگو با شبکه ۱۲ اسرائیل به‌صراحت عنوان کرد که نتانیاھو در دوره آتی خود علیه تأسیسات هسته‌ای اقدام خواهد کرد. با توجه به اهمیت که او (نتانیاھو) برای تهدید هسته‌ای ایران قائل است و مواضع متعدد او در گذشته، قابل‌درک است که هانگی و دیگران بر این باورند که او حمله‌ای یک‌جانبه را در دستور کار قرار خواهد داد. در این میان برخی ناظران معتقدند نتانیاھو در ۷۳سالگی احتمالا آخرین دوره نخست‌وزیری خود را پیش‌رو دارد و بر این اساس، مبارزات سیاسی طولانی او را خسته و ضعیف کرده است. این ممکن است آخرین دوره ریاست نتانیاھو باشد و او به دنبال یک میراث خواهد بود؛ بنابراین بهتر است به‌خاطر حمله به ایران و نه به‌خاطر تضعیف حاکمیت قانون و اصطلاحا در دموکراسی اسرائیل، از او یاد شود. با این‌همه بسیاری، ادعاهای اسرائیل و ایالات متحده در سال‌های اخیر درباره حمله یکجانبه به ایران را پوچ می‌دانند، اما درعین‌حال اعتقاد دارند که جایگزینی روش‌های دیگری مانند حملات از راه دور، حملات سایبری یا خرابکاری، ترور و… بسیار محتمل خواهد بود و در دوره نتانیاھو احتمالا این اقدامات علیه برنامه هسته‌ای ایران دوباره اوج بگیرد.

ریمونندویل

RAYMOND WEIL
GENEVE

maestro collection

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran